

מדינת ישראל

משרד האוצר - החשב הכללי

תאריך : ג' באייר התש"ף
27/04/20
סימוכין : 322654

פרוטוקול בסבב חתימות ועדת הפטור מיום 27/04/2020

משתתפים :

מר יובל רוז, סגן בכיר לחשב הכללי, יו"ר הוועדה
גב' חגית שני, סגנית בכירה לחשב הכללי, חברת ועדה
עו"ד אפרת נחלון, יועצת משפטית, לשכה משפטית

הנושא: משרד האוצר - החשב הכללי

החלטת ועדת המכרזים מיום 20/04/20

נתקבל בוועדת הפטור ביום 20/04/20 וביום 26/4/20 נמסר תיעוד לכך שאכן חברי וועדת המכרזים אישרו את הבקשה

בקשה מס': 648733

בקשה לאישור החלטת ועדת המכרזים להתקשרות עם **בנקים וגופים מוסדיים** עבור הקמת קרן הלוואות לסיוע לעסקים גדולים שנפגעו עקב התפשטות נגיף הקורונה. לתקופה של שנתיים על פי תקנה 3(14) לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג – 1993 (להלן – **תקנות חובת המכרזים**).

היקף ההתקשרות המבוקש/מאושר :

6,000,000,000 שקל כולל מע"מ

החלטת הוועדה : ממליצים בפני החשב הכללי על מתן פטור מחובת מכרז להתקשרות עם **בנקים** (בנק אחד מכל קבוצה) ו**גופים מוסדיים** מכח תקנה 3(14) לתקנות חובת המכרזים, לתקופה שמיום 27/04/20 ועד ליום 26/04/22.

הערות ונימוקים :

1. במצב הדברים, וככל שמעמיק זמן ההתמודדות הנדרש עם קשיי התזרים בעקבות התפרצות נגיף הקורונה, עולה הצורך לתת מענה גם ליכולת השרידות וסיכויי ההתאוששות העתידיים של החברות הגדולות במשק. נושא זה מקבל משנה תוקף גם כשבוחנים את היכולת של העסקים הקטנים והבינוניים במשק, שפעילותם נשענת בין היתר על הפעילות של החברות הגדולות, לשקם את פעילותם בהמשך. משכך, מוצע להקים קרן הלוואות ייעודית בערבות מדינה לסיוע לעסקים גדולים בעלי מחזור מכירות של 200 מיליון ₪ ומעלה, שנקלעו לקשיי תזרים כתוצאה מהמגבלות שהוטלו על ידי הממשלה. בדרך זו, תאפשר המדינה לתת מענה ייעודי לאוכלוסיית העסקים הגדולים, שמאפייניה וצרכי האשראי שלה שונים מאלה של העסקים המקבלים את הסיוע במסגרת קרן הסיוע הייעודית שהוקמה לעסקים קטנים ובינוניים, לרבות לאוכלוסיית חברות ההייטק הגדולות שכלי הסיוע המוצעים להם כדי להתמודד עם המשבר, משלימים את הסיוע הנדרש לכל קבוצות אוכלוסייה זו עד 200 מלש"ח מחזור פעילות. בפרוטוקול וועדת המכרזים צוין כי על פניו בהסתכלות על שתי הקרנות (קרן הלוואות לעסקים קטנים ובינוניים וקרן הלוואות לעסקים גדולים) ישנה חפיפה של העסקים עם מחזור של 200-400 מיליון ₪, אולם כעת מוצע סכום הלוואה גבוה יותר מזה שנקבע בקרן הייעודית לעסקים קטנים ובינוניים, בה מוגבל סכום ההלוואה המקסימלי ל-20 מיליון ₪, כך שהעסק יוכל לבחור לפנות לאחת הקרנות בהתאם לצרכיו. בנוסף, במערכת הבנקאית ישנה הבחנה בטיפול באשראי לעסקים קטנים ובינוניים שנעשה בנפרד מהטיפול שנעשה בחטיבה העסקית שמטפלת בעסקים גדולים יותר, שבהם עוסקת הקרן הייעודית, כך שהגדרת העסקים בקרן הייעודית באופן שהוצג, תקל גם את מתן המענה לאותם עסקים מצד הבנקים. הגדרת פעילות הקרן עם חפיפה לגבי עסקים עם מחזור של 200-400 מלש"ח תאפשר בנוסף לבנקים גמישות נוספת להעמדת הלוואות לעסקים גדולים נוספים, נוכח מגבלת העמדת הלוואות שהוגדרה להם בקרן לעסקים קטנים ובינוניים, לפיה עליהם להעמיד לכל הפחות 50% מהיקף האשראי לעסקים קטנים כהגדרתם בהסכם.
2. בפרוטוקול ועדת המכרזים צוין כי נערכו שיחות עם נציגי משקיעים מוסדיים (מגדל והראל) בהשתתפות נציגי רשות שוק ההון. מהשיחות עולה כי אוכלוסיית היעד ואופי ההלוואות מתאימים לפעילות ההלוואות בחוב הלא סחיר של המשקיעים המוסדיים. משכך מומלץ שלצד המערכת הבנקאית יצטרפו למנגנון גם משקיעים מוסדיים שיוכלו להעמיד הלוואות בערבות מדינה במסגרת הקרן. לעניין

- המשך

- המערכת הבנקאית, נכתב בפרוטוקול ועדת המכרזים מומלץ לאפשר לבנק אחד מכל קבוצה בנקאית להצטרף למנגנון. מוועדת המכרזים נמסר כי הדבר נעשה לאור היקף הכספים המיועדים לקרן.
3. הלוואות סינדיקציה- במקרה שהגוף המממן יארגן את ההלוואה ויצרף אליה בהמשך גופים מממנים נוספים שיעמידו את ההלוואה יחד איתו, המדינה תהיה ערבה רק לגוף המממן שחתם עם המדינה על ההסכם בקרן לעסקים גדולים ובתנאי והוא יהיה הגוף שיארגן את ההלוואה עבור העסק הלווה. ההלוואות יועמדו מבלי לגרוע מהנחיות הממונה על התחרות לעניין זה ובהתאם להוראות הדין.
4. שיטת עבודה- המדינה תגדיר נוסח אחיד ותציע אותו כהסכם גנרי לכל גוף מממן שיסכים להצטרף אליו, בדומה למנגנון החתימה בקרן הייעודית שהוקמה לעסקים קטנים ובינוניים. תוך פנייה לכלל הקבוצות הבנקאיות ולגופים חוץ בנקאיים שיעמדו בתנאי ההסכם.
5. הלוואות לחברות הייטק- ענף ההייטק הישראלי מהווה כ-12% מהתוצר העסקי ומעסיק כ-9% מכוח העבודה במשק. החברות הבוגרות בענף (מעל 50 מיליון דולר מכירות) ניצבות במשבר הקורונה בפני קושי תזרימי מסיבה כפולה – ראשית, ירידה בהיקף המכירות בדומה לענפים אחרים, ושנית קושי בגיוס הון בשל תגובת קרנות הון סיכון למשבר בדמות הקטנת היקף ההשקעות והארכת משך זמן השקעת הקרן. לצד זאת, בשל מספר מאפיינים ייחודיים לענף, כגון צמיחה מהירה והגעה לרווחיות בשלב מאוחר בשל שיעור הצמיחה המשמעותי שלהן וכן בעלות של ריבוי משקיעים חיצוניים, נדרשות התאמות על מנת שעסקים אלה יוכלו לקבל אשראי מהמערכת הבנקאית, כגון חישוב המענק מהוצאות החברה המשקף את פעילותה וכן מתן חלופה לערבות אישית בשל ריבוי המשקיעים החיצוניים שמהווים בעלי החברה. לפיכך, מומלץ כי מדידת הסכום המקסימלי להעמדת הלוואה לאותן החברות יעשה ביחס להיקף המכירות (מחזור) או היקף ההוצאות לפי הגבוה מביניהם. כמו כן, מוצע לאפשר לגופים המממנים במסגרת ההסכם לקבל חלף ערבויות אישיות שעבודים שוטפים או בטחונות אחרים, זאת מאחר והחברות מוחזקות לעיתים על ידי בעלי מניות רבים (אנג'לים/קרנות הון סיכון) שלא יהיו מוכנים לחתום על ערבות אישית, שכן החזקתם בחברה היא למטרת השקעה חולפת בלבד.

עו"ד אפרת נחלון

גב' חגית שני

מר יובל רז

אישור החשב הכללי:

אני מאשר את התקשרות המשך בפטור מחובת מכרז, לפי תקנה 3(14) לתקנות חובת המכרזים, וזאת בכפוף לאמור לעיל בהחלטת ועדת הפטור.

מר רוני חזקיהו

תאריך